

Herziening bestemmingsplan
terrein achterzijde Stationslaan 33

“Ecologie”

Dirk Verheij
April 2009 / augustus 2009

Aanleiding

De gemeente heeft het voornemen om een parkeerplaats aan te leggen in het gebied tussen de Stationslaan en de Bergakkerweg op de locatie van het kringloopcentrum en op grond van de heer van de Pol.

Het huidige gebruik is voornamelijk een opslagruimte van de nevenstaande kerk en tuingebied van de achterzijde van perceel Driestweg 6-8. Tevens bevindt er zich in dit gedeelte van het dorp een klein naaldhoutbosje bestaande uit fijnspaar en douglas. Bovenstaand initiatief noodzaakt een wijziging van de bestemmingen en voorschriften zoals ze voor de betreffende percelen gelden in het huidige bestemmingsplan. In deze rapportage wordt verslag gedaan van het onderzoek naar de verspreiding van meer en minder bijzondere planten- en diersoorten op de locatie van deze toekomstig parkeervoorziening. Om een goede realisering van het bestemmingsplan te verkrijgen, is het noodzakelijk inzicht te krijgen in de verspreiding van de natuurwaarden op deze locatie. Speciale aandacht gaat uit naar soorten, waarvoor bij eventuele aanwezigheid ontheffing op grond van de Flora- en Faunawet zal moeten worden aangevraagd.

Gebiedsbescherming

Sedert de Natuurschoonwet 1928 zijn gebieden aangewezen ter bescherming van de daar aanwezige natuur. Recentelijk zijn als uitvloeisel van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn zogenaamde Speciale Beschermingszones (SBZ) onderscheiden. Deze gebieden vormen samen het Nederlandse deel van Natura 2000, het Europese netwerk van natuurgebieden.

De Europese richtlijnen bepalen, dat van elk project of plan dat niet direct verband houdt of nodig is voor het beheer van een SBZ, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor zo'n gebied een 'passende' beoordeling moet worden gemaakt rekening houdend met de instandhoudingdoelstelling van het hele gebied. Het is de gewoonte om voorafgaand aan deze uitgebreide beoordeling te onderzoeken of er met betrekking tot het initiatief überhaupt broed- en wintervogels, andere planten -, diersoorten en habitattypen, waarvoor de SBZ is bedoeld in het geding zijn.

Bestemming

Het plangebied is gedeeltelijk opgenomen in het bestemmingsplan Nunspeet Centrum. Voor het plangebied wordt een herziening voorbereid. Op grond van deze herziening krijgt een en ander de bestemming *verkeer*.

Het plangebied is **geen** onderdeel van een speciale beschermingszone (SBZ) zoals bedoeld in de Vogel- en Habitatrichtlijn. Al deze zones samen vormen het toekomstig Europees netwerk van vogel en natuurgebieden, Natura 2000. De betreffende locatie is ook **geen** onderdeel van de ecologische hoofdstructuur van Nederland (EHS). Het dichtstbijzijnde beschermde natuurgebied ligt op ca. 1800 m en betreft de speciale beschermingszone (SBZ) Veluwe. Dit gebied is meer dan 90.000 ha groot en omvat alle bossen, heiden en zandverstuivingen van de Veluwe. De Veluwe kwalificeert zich als SBZ onder de Vogelrichtlijn, omdat het gebied behoort tot een van de vijf belangrijkste broedgebieden van: Wespandief, Nachtzwaluw, IJsvogel, Zwarte specht, Boomleeuwerik, Duinpieper, Grauwe klauwier. De bossen, heidevelden en zandverstuivingen zijn verder van belang als broedgebied voor: Soort -Draaihals, Roodborsttapuit en Tapuit. De verspreiding van de habitats van deze vogels hebben geen relatie met de nu beoogde herziening.

Soortenbescherming

Niet alleen gebieden maar ook soorten worden beschermd. Soortenbescherming is vastgelegd in de Vogel- en habitatrichtlijn, de Conventies van Bonn en Bern, de Natuurbeschermingswet, de Vogelwet en de nieuwe Flora- en faunawet. Daarnaast worden soorten onderscheiden, omdat ze zeldzaam zijn, hun voortbestaan wordt bedreigd (rodelijst-soorten), representatief of kenmerkend zijn voor een bepaalde (abiotische) situatie (bijv. kwelplanten). De meeste van deze bijzondere soorten zijn niet wettelijk beschermd. Het behoud hiervan is wel een belangrijke factor bij allerlei belangenafwegingen in de ruimtelijke ordening.

Vraagstelling

In het licht van het bovenstaande lijken daarom de volgende vragen van belang:

- * wordt het plangebied gebruikt als (deel-)habitat of corridor door een beschermde of anderszins bijzondere soort, zo ja welke?
- * in welke mate is het plangebied van belang voor de lokale populatie van de betreffende soort?
- * waaraan moet de verdere uitwerking van het stedenbouwkundige ontwerp voldoen om actuele natuurwaarden zoveel mogelijk te ontzien (mitigeren) en/of eventueel verlies zoveel mogelijk te compenseren?
- * moet er voordat de bouwwerkzaamheden beginnen ontheffing van de verbodsbepalingen ex Flora- en Faunawet worden aangevraagd?

Quick scan

Dit verslag is de weergave van een verkennend onderzoek (quick scan). Een dergelijke voortoets wordt ook uitgevoerd voor projecten, die buiten de eigenlijke begrenzing liggen, maar waarvan de effecten zich mogelijk wel doen gelden op de verderop gelegen natuurwaarden ('externe werking').

N.b. De Europese richtlijnen en de bescherming van de speciale beschermingszones zijn opgenomen in de nieuwe Natuurbeschermingswet. Deze is sedert oktober 2005 van kracht. Plannen, die van invloed zijn op de natuurlijke gesteldheid van een beschermd natuurmonument zijn vergunningplichtig. Ook de oude beschermde gebieden vallen onder dit nieuwe regiem.

Soortenbescherming.

De Flora-en faunawet regelt sedert 2002 de bescherming van een groot aantal planten- en diersoorten. Voor handelingen die strijdig zijn met de verbodsbepalingen betreffende planten op hun groeiplaats of dieren in hun natuurlijke leefomgeving moet ontheffing worden aangevraagd. Bij het aanvragen van een ontheffing moet de initiatiefnemer kunnen aantonen dat het maatschappelijk belang van de ingreep opweegt tegen de verwachte schade.

Er worden 3 categorieën van bescherming (en daarmee toetsingskaders) onderscheiden: **streng beschermd – beschermd -algemeen.**

Om ontheffing te krijgen in het geval van streng beschermde soorten zal de initiatiefnemer moeten aantonen dat er geen alternatief is en er sprake is van dwingende redenen van groot maatschappelijk belang. Verder is het aanbevelingswaardig om voorafgaand aan de kap-, sloop- en bouwactiviteiten de beschermde soorten, die het plangebied als (deel)habitat gebruiken te inventariseren en bij gebleken schade en overtreding van de verbodsbepalingen van de Flora en faunawet (F&f-wet) hiervoor ontheffing aan te vragen. Bij ruimtelijke ingrepen geldt sedert maart 2005 voor algemene beschermde soorten (categorie 1) een vrijstelling. In deze notitie wordt onderzocht in hoeverre de nieuwe functie in strijd is met de bepalingen van de Flora- en faunawet en de nieuwe Natuurbeschermingswet en of er dientengevolge ontheffing of vergunning moet worden aangevraagd.

Method

Op 6, 8 en 14 april 2009 is het terrein bezocht om alle beschermde planten en dieren, die het plangebied en directe omgeving bewonen en gebruiken te inventariseren. Daarnaast is in de literatuur en de diverse provinciale beleidsplannen en achtergronddocumenten gezocht naar gegevens over de verspreiding van (beschermde) natuurgebieden en bijzondere (en beschermde) planten-en diersoorten in deze omgeving.

Gebiedsbeschrijving

Het plangebied ligt in de dorpskern van Nunspeet en wordt omsloten door de Stationslaan, Bergakkerweg, Korteweg en de Driestweg

Flora

Op basis van onderzoek (zie www.natuurloket.nl), zijn geen meldingen voorhanden. Aansluitend kan worden opgemerkt dat het veldonderzoek geen bijzonderheden heeft opgeleverd. Betreft hier een verwaarloosde tuinbeplanting met restanten van cultuurgewassen en enkele fruitboompjes. Tevens kan in dit verband worden opgemerkt dat de vegetatie zich manifesteert in de vorm van melde (*Atriplex patula*), brandnetel (*Urtica dioica*), ridderzuring (*Rumex obtusifolius*) en een vergrassing van o.a. engels raaigras (*Lolium perenne* e.d.). Daarnaast kan worden opgemerkt dat de onderbeplanting in het aanwezige naaldhoutbosje uit klimop (*Hedera helix*), braam (*Rubus fruticosus*) opslag van gewone esdoorn (*Acer pseudoplatanus*), lijsterbes (*Sorbus aucuparia*), vlier (*Sambucus nigra*) en brandnetel (*Urtica dioica*) bestaat.

Avifauna:

De broedvogelsamenstelling van het plangebied is door het relatief kleinschalige karakter en het gebruik als opslagruimte – braakliggend terrein ongeschikt voor weidevogels. In het kleine naaldhoutbosje en in de aangrenzende tuinbeplanting en overige randbeplanting bevinden zich algemene park- en tuinvogels. Het vermoeden bestaat dat deze vogelsoorten, de randzone en de aangrenzende tuinen gebruiken als broed- en foerageerlocaties. Aangetroffen vogelsoorten zijn: merel, houtduif, turkse tortel, pimpelmees en koolmees, heggenmusspreeuw, en ekster. (opname datum 6 en 8 april 2009).

Op dit moment kan nog niet bepaald worden in hoeverre het naaldhoutbosje gebruikt wordt als nestelgelegenheid. Turkse tortel houtduif zijn hiervoor mogelijke kandidaten.

Zoogdieren

Er zijn in het plangebied alleen sporen van egel waargenomen. Deze soort is algemeen beschermd (categorie 1) en houdt zich voornamelijk op in de aangrenzende tuinen.

c. Vleermuiswaarnemingen in het plangebied.

Van de vleermuizen zijn in het verleden in de kom van Nunspeet, Gewone en Ruige dwergvleermuis, Rosse vleermuis en Laatvlieger in de omgeving van het plangebied waargenomen. Gewone dwergvleermuis en Laatvlieger hebben kraamkolonies in gebouwen, Ruige dwergvleermuis en Rosse vleermuis in boomholtes. Het naaldhoutbosje vertoont geen mogelijke verblijflocaties. In de aangrenzend bebouwing kunnen zich vleermuisvarianten ophouden. Hetzij als kraamkamergebruik of hetzij als rustlocatie.

gewone dwergvleermuis

ruige dwergvleermuis

rosse vleermuis

laatvlieger

Monitoring vleermuizen

“Op 14 en 15 april 2009 (buiten temperatuur 16gr. C) is extra aandacht besteed aan deze diersoort en werden enkele waarnemingen bevestigd door de aanwezigheid van foeragerende vleermuizen (kleine dwerg) rond het naaldhoutbosje. Genoemde vleermuizen gebruiken het plangebied om te foerageren. Woon – en verblijfplaatsen zijn op deze momenten niet vastgesteld.

In vervolg op deze eerdere waarnemingen is op 4 augustus 2009 (buitentemperatuur ca 22gr. C) nogmaals gemonitord rond de aanwezige bebouwing binnen het plangebied. Hierbij is speciaal gelet op mogelijke in- en uitvlieglocaties bij de aanwezige bebouwing van het kringloopcentrum en de twee woningen aan de Driestweg. Op beide locaties werden geen vleermuisbewegingen waargenomen en kan men ervan uitgaan dat voor wat betreft het onderwerp vleermuizen geen nader en aanvullend onderzoek noodzakelijk is.

Voorafgaand aan de sloop en ontmanteling van het kringloopcentrum en de panden op de percelen langs de Driestweg nrs. 6 en 8 en hun bijgebouwen, is het niet noodzakelijk dat er in het verdere zomerhalfjaar, nog een vleermuisonderzoek naar mogelijke rust- en verblijfplaatsen plaatsvindt.

Conclusie:

- de gebouwen hebben geen functie als verblijfplaats voor vleermuizen. Er behoeft geen protocol voor de sloopwerkzaamheden te worden opgesteld.
- de ecologische kwaliteit van de huidige beplanting is uiterst gering. In de tuin achter de woningen staan slechts enkele fruitbomen. De landschappelijke en/of ecologische waarde van het naaldhoutbosje is eveneens gering. Er is geen opbouw in de vorm van een kruid – en struiketage aanwezig. Bij het grondverzet en het bouwrijp van een eventuele parkeervoorziening worden geen verblijfplaatsen van beschermde soorten anders dan van categorie 1 vernield. Voor algemeen beschermde soorten geldt bij ruimtelijke ingrepen sedert 2005 een vrijstelling.

(Extra aandacht voor **Vleermuizen**)

“Vleermuizen zijn vliegende zoogdieren met een complex seizoensgebonden landschapsgebruik dat gerelateerd is aan de beschikbaarheid van voedsel. Vleermuizen voeden zich met insecten. Per nacht wordt een grote hoeveelheid insecten gegeten. Vleermuizen zijn aangewezen op een grote diversiteit aan ecotypen, welke een groot constant voedselaanbod opleveren.

Daarnaast zijn vleermuizen afhankelijk van landschapselementen. Door de landschapselementen (bomenlanen, huizenrijen, houtwallen e.d.) kunnen vleermuizen zich oriënteren door middel van het uitzenden van geluiden. Open landbouwgebieden bijvoorbeeld zijn daarom onaantrekkelijk voor vleermuizen.

Vleermuizen verblijven overdag, gedurende het zomerseizoen, in kleine ruimten als spouwmuren of gaten in bomen. Afhankelijk van de soort, bewonen vleermuizen bomen of gebouwen.

Vooraf vrouwen zitten bij elkaar, in een kolonie. Hier worden de jongen in groot gebracht.

Vliegrouden en foerageergebieden

Als de schemering valt vliegen de vleermuizen uit en gaan via vaste routen, de vliegrouten, naar de foerageerplaatsen. Soms liggen de foerageerplaatsen en kolonies meer dan 10 km uit elkaar. Op de foerageerplaatsen wordt gedurende de hele nacht gefoerageerd, al vindt dat midden in de nacht minder plaats.

Bij het aanbreken van de dag vliegen de vleermuizen via de vliegrouten weer terug naar de kolonie. De afstand die wordt afgelegd tussen verblijfplaats en foerageergebied hangt voor een groot deel samen met de soort. Grote soorten leggen een grotere afstand af dan kleinere soorten. Dit hangt samen met het feit dat grotere soorten fysiek sterker zijn. Daarnaast hebben grote soorten een lagere echolocatie die verder reikt. Dit betekent dat grote soorten zich ook makkelijker kunnen verplaatsen over langere afstanden.

Herfst en winter

De paring vindt plaats in de herfst, in tegenstelling tot de meeste andere zoogdieren. De jongen worden in het daarop volgende voorjaar geboren. De vleermuizen leven in de herfst nagenoeg niet meer in kolonies, maar solitair. Voor de paring worden paarplaatsen gebruikt die vaak afwijken van de kolonieplaatsen. Vaak worden in de herfst ook andere soorten en aantallen vleermuizen aangetroffen. Een voorbeeld hiervan is de ruige vleermuis. Deze soort wordt meer in de herfst aangetroffen dan in het voorjaar. Daarnaast worden in de herfst vaak andere foerageerplaatsen gebruikt. De vleermuizen zijn immers niet meer gebonden aan de kolonieplaats.

In de winter houden de vleermuizen een winterslaap op vaste verblijfplaatsen. In tabel 1 wordt een overzicht gegeven van het soort verblijfplaats per soort gedurende de zomer en de winter. De winterverblijfplaatsen zijn donkere koele ruimten met een constant microklimaat.

Afhankelijk van de soort zijn dit gebouwen (bunkers, grotten e.d.) of bomen. Slechts zeer sporadisch komen winterverblijfplaatsen overeen met zomerverblijfplaatsen”.

	<u>Zomer</u>	<u>Winter</u>
Dwergvleermuis	gebouw	ijskelder, groeve
Ruige dwergvleermuis	gebouw/boom	ijskelder, groeve
Laatvlieger	gebouw	gebouw
Rosse vleermuis	boom	boom)

Amfibieën, reptielen en vissen

Er zijn geen amfibieën, reptielen of vissen waargenomen. Het gebied is ongeschikt als tijdelijk (land)habitat van amfibieën als Bruine kikker en Gewone pad. Deze zijn algemeen beschermd (categorie 1). (Slechts vanuit de plaatselijke vijvers uit aangrenzende tuinen is er de mogelijkheid tot een tijdelijke aanwezigheid van bruine kikker en of gewone pad) Met het verwijderen van het naaldhoutbosje zal een mogelijke aanwezige populatie dan ook geen schade ondervinden.

Ongewervelde dieren

Er zijn in het plangebied e.o. in het verleden nooit waarnemingen van bijzondere of beschermde dagvlinders, sprinkhanen, krekels en libellen gedaan. Het gebied leent er zich niet voor. Slechts in aangrenzende tuinen kunnen vlinders gedijen.

Algemene conclusie

- Het plangebied heeft **weinig** natuurwaarde. Gebieden die zijn beschermd in het kader van de natuurbeschermingswet liggen op ruime afstand van het plangebied en zijn hiervan gescheiden door bebouwing en infrastructuur.
- Aard van de ingreep en omvang ontwikkeling heeft **geen negatief significant effect.**
- **Geen vergunning** nodig op grond van natuurbeschermingswet.

- Plangebied valt **buiten Ecologische hoofdstructuur**. Geen afname van areaal. Is niet in strijd met streekplan Gelderland 2005
- Nadere inventarisatie vleermuizenverblijfplaatsen in te slopen panden noodzakelijk.
- Nadere inventarisatie **vliegend hert niet** aan de orde.
- Er zijn in het plangebied **geen** permanent bewoonde nesten of belangrijke rust- **of foerageergebieden van vogels** aanwezig. Er broeden vermoedelijk een aantal algemene broedvogels in en rond dit plangebied.
- Daarom kan men ervan uitgaan dat **geen verbodsbepalingen** worden overtreden, als buiten het broedseizoen wordt begonnen met kap- sloop- aanlegactiviteiten en met in achtname van de daarvoor bestemde gedragscodes.
- Ten aanzien van het kappen van het naaldhoutbosje en eventueel te verwijderen acacia's dient een kapverzoek te worden ingediend.

Dirk Verheij

April 2009

Aangepast Augustus 2009